

Koleżanki i Koledzy!

Kategoria zaburzeń typu borderline ma bogatą i ciekawą historię. W ostatnich dekadach stała się też często dyskusyjnym zagadnieniem diagnostycznym i terapeutycznym, przyciągającym uwagę psychiatrów i psychoterapeutów. Trzy artykuły rozpoczynające ten numer *Psychiatrii po Dyplomie* podejmują ten temat i rekapituluje aktualny stan wiedzy (i wiele nadal otwartych pytań) o problemie borderline – pogranicza psychoz i niepsychoz, psychiatrii i psychoterapii. Idąc dalej tym tropem, można zastanawiać się, czy rozwiązanie różnych trudnych problemów klinicznych i obszarów niedostatecznej wiedzy nie wymaga od nas bliższego przyjrzenia się właśnie różnym pograniczom psychiatrii?

Ratschen i wsp. piszą o paleniu tytoniu przez chorujących psychicznie, apelując o spojrzenie na temat z szerszej perspektywy, nieograniczającej się tylko do pytania – palić czy nie palić – ale dostrzegając liczne problemy zdrowotne i odpowiedzialność za ich ograniczanie. To zapewne ciekawy przyczynek do dyskusji aktualnie toczącej się (lub raczej ugrzęzłej) w Polsce. Także zagadnień społeczno-zdrowotnych dotyczą uwagi Pickett i Wilkinsona na temat związków między zaburzeniami psychicznymi a nierównością społeczną – temat istotny, ważny praktycznie, choć coraz częściej pomijany w głównym nurcie psychiatrii.

Kilka kolejnych tekstów przynosi informacje z pozornie rozbieżnych dziedzin praktyki. Pozornie, bo wszystkie one wskazują na obszary żywych i niegasnących dyskusji

w psychiatrii. Artykuł Hodgsona i wsp. skupia uwagę na umiejętności krytycznego czytania artykułów wyników eksperymentów medycznych, zwłaszcza tych, które oceniają skuteczność metod leczenia lub ich bezpieczeństwo. Wskaźnik NNT coraz częściej pojawia się w ich argumentacji i warto znać jego interpretację i wartość. Artykuł Schläpfera i Kaysera przynosi interesujące podsumowanie wiedzy na temat głębokiej stymulacji mózgu w zastosowaniu do zaburzeń psychicznych, pokazuje też, jak bardzo oddaliliśmy się od naiwnych wyobrażeń o „psychochirurgii”. Altamura i Goodwin starają się podsumować trzy dekady opieki środowiskowej we Włoszech

i Zjednoczonym Królestwie. Ich umiarkowanie krytyczne wnioski warto równie krytycznie rozważyć, pamiętając o złożoności i wielorakości tego doświadczenia psychiatrii. Na inne, choć równie fundamentalne dyskusje w psychiatrii zwraca uwagę tekst Kendlera i Firsta, rozważających czy klasyfikacje psychiatryczne dojrzały do zmiany paradygmatu. Zważywszy kompetencje i doświadczenie obu autorów w tej dziedzinie, warto przemyśleć wraz z nimi ten temat.

Uczestnicy właśnie zakończonego IV Kongresu Akademii po Dyplomie mieli okazję posłuchać wykładów poszerzających i pogłębiających niektóre z tematów poruszanych w tym numerze. Odniosłem wrażenie, że ich treść i okazja do dyskusji były interesujące i pobudzały do refleksji. Zapraszając do udziału w kolejnej edycji Kongresu, życzę owocnej lektury.

Jacek Wciórka